

LA ESQUELLA

DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.
NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18

UN PAJÉS DE FORA À UN BETAS Y FILS DE CIUTAT.

Sr. D. Cosme Tfanell.

Barcelona.

Montseny 13 setembre 1882.

Molt Sr. meu y apreciat compare de llet: Dissimuli si 'l tracto aixis; pero com que hi sigut didot del seu Ricarditu, crech que fins hi tinch dret y tot.

Fora d' aixó, desitjaria que'l recibu de la present los trobés tant a vosté, com a la senyora Carulina, com al nostre estimat Ricarditu, ab la més cabal salut, com 's la nostra a D. G.

Donchs, si, D. Cosme, 'l motiu d' escriureli l' hi diré ab coira paraulas. Sabrà que tinch la Tuyas embarrassada altre cop y ja molt adelantada, com sol succehir cada més de setembre, que es més segura sempre la culleta de una nova familia, que no la del vi y la de las castanyas. Vosté ja sab que als hiverns aquí son frets, que s' ha de posar llenya al foch... y está clar, tant posar llenya, tant posar llenya, vé que al últim qui no 's crema 's socarrima.

En aquest estat, a la mèva part contraria l' hi ha entrat un desitj y crech qu' está a la mà de vostés lo satisfèrlo. La mèva Tuyas té desitj de lluminarias, professons y altrus muixigangas y vol de totas passadas que la duga a Barcelona a las firs de la Mercé.

Vostés molts cops nos han oferit la casa y encare guardo dintre de l' escaparata de Sant Ramon Nonat l' apuntació que vá deixarnos escrita ab llapits en las escubertas de un llibret de cent fulls de paper de fumar, porque ja sab vosté que per nosaltres las cosas de vostés las estimém com si fossen de la familia.

De més a més jo 'l diumenje vaig baixar fins a Gualba a preguntar als carrilaires com ho arreglarian lo del trànsit fins a Barcelona quan vinguessen las festas de la Mercé, y van dirme ab molta reserva, que encare no havian rebut òrdres, y que si anés per ells hi durian de franch; pero que manava qui manava, y que creyan que 's faria com los altres anys, es a dir trens de recreyo a la meytat del préu ab ida y vuelta.

Jo prou volia esperar a que arribessin las ordres al carril y a que aixó de la rebaixa estigués ben determinat, porque en aquest mon qui assegura dura, conforme diu lo ditxo; pero la mèva Tuyas, que com l' hi he dit avants está embarrassada y té un desitj, no está per rahons y vá agafarme ab aixó de l' espera un atach d' histèrich, que semblava una mula guita.

Ja l' hi dich jo, D. Cosme que no sabia per hont agafarla, fins que al últim la vaig assossegat dihentli que aniriam a Barcelona tant s' hi havia rebaixa, com si no n' hi havia, y que avuy mateix 'ls hi posaria a vostés quatre mots de lletra, ab lo que vá calmarse desseguida, com si aquesta carta fós un pegat de ca 'l apo-

tecari per curar los atachs de histèrich y 'l mal-estar de las donas embarrassadas.

Y are l' hi diré a vosté, que lo que tant a la Tuyas, com a mi 'ns arrastra a venir a Barcelona, son las noticias que sobre las festas han arribat al poble, ahont ja fá quinze dias que no 's parla d' altra cosa.

Diuhem per aquí dalt que s' estrenarà 'l mercat de Sant Antoni, y tractantse de Sant Antoni del porquet, crech que será un mercat de bestia, per lo que jo penso aprofitar l' ocasió de comprar un garrinet, si me 'l donan barato, porque 'l que tenia, ¡pobret! vá morir-se 'm porque la bruixa que viu tres portas més avall de casa, vá mal-mirarme 'l. Per aixó comprant lo garri al mercat de Sant Antoni, conto que será benehit y que las bruixas no hi podran res.

Desempres se parla molt de l' inauguració del Museo Martorell, que aquí ningú sab lo qu' es; pero avuy un mosso que tinch que a l' altra guerra era tinent de una ronda de cipayos, m' ha dit que sent de Martorell a la forsa té de ser cosa del Xich de las Barraquetas. Jo l' hi he fet una posta de un porró de vi y una mesura de castanyas que no sería res d' aixó, y ell que si; donchs ja 'ns té qu' hém de venir a comprobarho per veure qui guanya la posta.

També 's parla molt de posar la primera pedra al monument de Colon, cosa a la veritat que aquí no l' enteném, porque 'ls monuments no surten sinó per la senmana Santa, y aixó de la primera pedra tampoch sabém qu' es lo que vol dir, a no ser que aquest Colon, vulga dir colono y s' hagin menjat una o, que segons l' amo de l' hisenda qu' es com sab un americanu que juga a la bolsa, vol dir masover, ó a lo ménos sempre que a mi m' escriu, me diu colono. Y aixó de la primera pedra tractantse de un Colon ó de un colono, també podria ser una pedregada que se l' hi endugués tots los rahims, com me vá succehir a mi fá tres dias, que queyan unas pedras com ous de gallinas y van trin-xarm' ho tot, que ja 's pot dir que hi veremat y no 'm queda un rahim per regalo.

Totas aquestas cosas y la colocació del retrato de un catalá ilustre a una galeria, que si no fós per la serena y 'l sol que sempre hi bat a las tals galerias, jo voldria que fós lo retrato de vosté, que hè s' ho mereix havent sigut sis anys arcalde de barri, fan D. Cosme que 'ns haguém decidit a ferli una visita, advertintli que si hi ha bolets, ja l' hi portarém un cistell de cocous, y no l' hi duré perdius porque 'ls civils l' altre dia 'm van pendre l' escopeta.

Dongui expresions a la senyora Carulina, un petó a n' al Ricarditu y vosté mani y disposi del didu del seu fill y S. S.

q. s. m. b.

ELOY BORDERAS.

Per la copia.

P. DEL O.

ORIENTAL.

Estém prop del riu Guadalquivir.

L' aigua llisquenta iluminada per la lluna sembla un ample mirall que serveix per veureshi la seva enfabada cara l' astre de la nit. Bufa un ventet que després d' estrenyinar lo cel de dos ó tres núvols que feyan lo ganso, s' entreté fent bellugar ab acompasat moviment las fullas dels arbres y las banderetas en forma de mitja lluna dels campanars y de las torratxas.

No lluny del riu lo qual se véu desde la torratxa desapareixent a lo lluny com un llargandaix de sortija de paper d' estany, hi ha una torreta mora voltada de plátanos y palmeras bordas ab lo jardinet alrededor ahont no hi faltan las figueras, 'l blat y las plantas de tabaco.

Es la casa de la sandunguera Escaldufada, la mora més curra de tot Córdoba, l' embabiecament de moros y cristians. Jo ja ho veig ¡qui no 's encanta davant d' aquells ulls negres com la pega y ab aquellas miradas tant provocativas! Vaja, que 'l moro Ben-Sonat per més que sigui de bona casa no se la mereix.

De un campanar llunyá y portadas pèl vent se senten un xich debilitadas per la distancia dotze campanadas. En la torre tothom déu jeure; tal es la quietut que reyna.

Al cap d' un rato se percibeixen ¡passos y pèl soroll estrany que fan m' hi jugaria un peix que 'l que s' acostá a la torre porta las sabatas a retaló.

Bèn prompte la claror de la lluna projecta a terra una sombra que dona a coneixe que 'l seu propietari es un árabe. En efecte, es lo moro Ben-Sonat que ensa-cantse las calsas, pues no dú elástichs, se dirigeix a la casa.

Com hi ha mon no es del tot malot: es més aviat alt que baix, més aviat gros que prim, més aviat lleig que macó y la seva cara sembla la de las pipas quilotadas. Porta un turban que per veureshi una anelleta dona a coneixe que 's fet d' una cortina de balcó: vist de lluny sembla que mudi de casa. Porta además mit-xas ratlladas com las dels coristas de teatro quan van de conda, y a retaló (tal com suposava) sabatillas vermellas compradas sens dupte a las reixas del Principat.

En una má dú uns penjolls de dátils valencians, que potser los haja comprat a n' aquells homes que van ab carretó y además una guitarra penjada a l' esquena. Y per últim, mastega ab rabia una cigala de calé que fá un fum negre com si surtis d' una xemeneya.

Arribat que es a la torra 's plantifica davant 'l porttal, mira las oivals badadoras y no ovirantse sisquera la llum d' una xinxeta, exclama dant un cop de péu a terra:

—¿Volst' hi jugar que s' ha dormit aquella bandarra?

Y ab un moviment de desesperació, al anarse a pa-

ssar la mà pel front, se troba a sota 'l nas 'l cigarro de calé que rebot per terra.

—Com hi ha mon, torna a dir reganyant las dents, que a fé de moro de bé que soch, t' has de recordar de la esperada de avuy: prou de la pallissa haurás de posarte cataplasmas de pala de figural Y dihent això 's passeja a grans passos tot rosegant tunas quantas paciencias y ametllas torradas que li quedaren de sopar.

Cansat d' esperar, agafa uns quants dàtils del penjoll y 'ls tira ab tota la séva forsa a la finestra d' ahont dorm la séva currutaca. Després d' escurarse 'l coll tirant dos ó tres *veteranos* a déu passas de distancia, agafa la guitarra y 's posa a cantar una cansó trista. Y ¡ay! al sentirse la séva véu, s' obra una misteriosa persiana de la finestra, y apareix una mora ab un mocador lligat al cap. Se coneix que acaba d' alsarse de la nona.

Llavors ell al clissarla romp 'l cant ab allò de «*abre-me la puerta, puerta del portal...*» entonat ab una véu com si cantés ab lo cap dins d' una regadora.

—Per las sabatillas del Profeta, noya que aixó va molt malament, tú buscas ronya al cove, se m' acabará la paciencia y anant per llana ne surtirás ab quatre clatelladas... ¡Quin modo de ferme esperar! ¿Te pensas que soch un moro de cuina?... ¿Y are que fas mare de Déu de l' empena? ¿Qué no has de baixá al jardí com las altras nits?

Dihent aixó se 'n aná cap un punt en que la tapia era molt més baixa, y en que pujant en un guarda rodas 's dominava tot lo jardí. Aquell es lo siti en que *las hi fan petar* cada nit, méns aquellas en que l' enemá ella té bugada.

—No sé com ets tant calmosa, l' hi diu 'l moro suavisantse. ¿No saps que no tinch aixamplas al temps?

—Ay Ben-Sonat respon l' Escaldufada, si per anar més depressa ni méns m' hi posat las calsas.

—Mira, noya, jo ja estich cansat de tant fé 'l ximple: demá 'm presento al teu gueto, si no vol que 'm casi ab tú prou s' haurá de fer posar un nas de plata, perque lo que es lo seu, l' ase 'm reflexi si li podrá servir per ré 'l tros que l' hi deixi.

Are escoltam retretxera sultana, miram bé de cap a péus, graba la mèva fesomia que no es del tot tronada en la closca perque no se 't *desolvidi* may més, perque... potser... y Alá no ho permeti aquesta será la última nit que fem petar la xerrada; demá tal vegada las huris del paradís ab sos negres ulls me farán pessigollas y 'm petonejarán fins a rebentarse contentas de que 'l potent Alá 'ls haji enviat un moro tant guapás... Sobre tot t' encarrego, Escaldufada mèva, que no tinguis celos.

Y aixugantse unas llágrimas com grans de sándalo, ab lo revés de la mà, li dona dos bitllets dels toros que que 's tregué de la petaca.

—Tè per tú y per la raspa: aneu als toros demá y 'm veuréu montat torejant com es costum dels nobles; si per desgracia m' esbossinan, com fora fácil que 'ls demés te volguessin conquistar, ciudadano que 'ls hi fassas l' ullet, no 't casis fins que no pugas esperar més.

Si 'm moro, procura ferme enterrar ahont hi toqui 'l sol; ja saps que m' agrada rebre 'l de panxa, y no 't descuidis la pipa grossa, pues 'ls puros d' estanch no valen res... Allá hont sigui hi plantarás unas aufabregas qu' es olor que m' agrada... ja creixerán aviat perque soch bon abono... y sobre tot no 't olvidis, carquinyoli del forn de S. Jaume ¡quinas cosas tant tristast! veni a ferte un fart de plorar cada dissapte, ajassada sobre la mèva tomba... Com a recort te deixare en lo testament 'l mèu alfange que ha tallat lo cap a una infinitat de cristians y vá tant fi que 'm serveix per tallarmi 'ls ulls de póll... Y ¡ay! si no 'm moro, com si no hagués dit res.

Sentint tant tristas paraulas, la frescal Escaldufada 's posa a sumicar ab lo moro d' un modo que feya enternir. Per fi ella aixugantse 'ls ulls ab la mànega, li dona uns elástichs dihent:

—Tè carinyo porta aquestos elástichs a la punta de la llansa y que ells y Alá no 't desamparin.

Y ell donantli 'ls dàtils que no havia deixat de la mà l' hi diu:

—Tè noya, sultana del mèu cor, menjat aquestos dàtils com a proba del mèu amor. Sobre tot no 't ennuéguis.

Y dantse dos ó tres abressadas finals se despedeixen després de petonejarse tant com poden; y ella tot espepigant los dàtils adorats se 'n torna al llit y ell se 'n vá tot cantant ab acompanyament de guitarra: «*Para hacer un buen serrallo, señores se necesita...*» cap a casa, pensant ab la corrida d' l' enemá en la que farà 'l maco ab 'ls elástichs de la *xicota*.

MISTER JHONSON.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Continua en lo *Retiro* lo cultiu del art lirich al alcanç de totas las fortunas (y de pocas inteligencias).

L' altre senmana 'ls vaig quedá a deure la execució de *I Lombardi* aquesta senmana s' ha estrenat *La Favorita*. 'Ls ne parlaré d' un plegat y aixís ab una altra revista *matarém* dos óperas.

I Lombardi; es de tarifa vella. Jo no sé comprendre com los nostres guetos ne feyan tantas bocadas. Guerrero, frares, moros, son tres elements que ja sols fan fástich, are figurinse, que *tal* será 'lconjunt.

Com a desempenyo, regular per part de 'n Rubys, de 'n Bettarini, Massip, y bé per la Caligaris y la Gasull.

La Favorita vá anar d' aquella manera mitj en plata y mitj en quartos.

La Cescati bastant enrahonadeta. En Maurelli, també 's vá salvá, y 'n Prous que vestia 'l rey del seu modo, vá sortir bé del compromís a pesar de que 'ls guants se l' hi menjavan la meylat de la mímica.

Lo baix senyor Marty que fá aquell frare encarregat de dir a n' en *Fernando* que 'l rey l' ha nombrat fill adoptiu de *Banyolas*, es un xicot que promet molt, pero que per are no dona gayre.

Los coros molt arronsats y la orquesta com *El Porvenir* de Gratallops.

... A *Novedades* en Calvo, 'ns ha donat *El Drama nuevo* que es pessa bona.

La gent hi vá a professò feta.

En cambi *La superficie del mar* se 'n vá aná a fons.

... Lo *Tivoli* vá endavant ab 'l *Lohókeli*. Dimecres tingué lloch lo benefici de 'n Moragas autor del celebrat ball. Aplausos, regalos y una bona entrada.

Ja deuen saber que acabat aquest mes, 'l *Lohókeli* se 'n vá a Zaragoza. Con que vájin 'hi aviat ó sinó 's quedarán sense veure'l.

... Are vé la part més llastimosa.

La dona d' aygua s' ha estrenat al *Español*.

¿Se 'n recordan que la senmana anterior, los deya que Déu fés que no 's tornés aygualida? Donchs ha passat d' aygualida, es un bunyol d' aquells grossos de rosca que no tenen comensament ni acabament.

Ja 'ls dich jo que tant lo senyor Pitarrá com lo senyor Feliu y Codina, deuen haver quedat ben descansats després de treure's lo *mori* del calaix del escriptori per endossario a la empresa del teatro Español.

La dona d' aygua es un sainete semi-sério, ab pretencions de dramátich que n' hi ha per llogarhi cadiras. Los personatjes tots tontos é inverossímils, buscan una noya pel mon, com qui busca sargantanas de dugas quas.

Sense acció, naturalment no hi pot haverhi escenas. En cambi 'ls autors, han volgut que l' obra durés y ho han fet valense de interminables parlaments que esgargamellan als actors.

Tant aviat, sentiu una lletreta cantant las excelencias de la pesca, com la del aygua, del vi, del amor maternal, del filial, de las ayguas minerals, de las *payellas*, en una paraula *La dona d' aygua* es un arreplech de poesias sueltas, carbassejadas als Jóchs Florals y que 'ls autors no sabent que ferne las han enjiponadas allí per veure si las podian fer passar. Es com aquell que té una pesseta falsa y espera haver de donar un paper de plata per enquibirla.

Pero 'l públich no 'n pren de moneda falsa, y *La dona d' aygua* ha fet la mateixa millor dit, pitjor sortida al mon que *Lo pont del diable*, *Lo moro Benacio*, *El cercado ageno*, *La tuna* y *La barretinaire*.

Lo decorat es dolent a tot serho, la música, no es tal música ni res. Jo crech que 'ls músichs tocan lo que volen, y 'l senyor Huguet desde la cadira vigila perque parin quan a n' ell l' hi sembli.

Lo senyor Tarrida, autor dels bailables ja 's pot desmar.

Lo públich ho vá pendre a broma y gracias a aixó no 's vá tenir de lamentar un escándol que ab molta justicia 's podría haber promogut.

... Al *Circo Ecuestre* s' ha posat *La Cinderella* ab tot lo lujo y ab més aparato que l' any passat.

Aquella canalleta ho fa tan bé ó millor que 'ls grans. Vájinla a veure que 'n quedarán contents.

Jo diumenje a la tarde hi portaré a las criaturas, que no més he fet que promételsho y tota la senmana que van com un tirabuquet.

Hasta 's rentan la cara tot sols.

... Lo *Massini* es lo centro de la gent que 's vol divertir sense gaire perjudici de la butxaca, y com que aquí es molta la gent que pensa de aquesta manera vels' hi aquí, que cada dia es plé.

... Recordinse que 'l dia 21 s' inauguran las funciones d' ópera al Teatro Lirich.

Abóninse, si volen passar una mesada bona.

... Demá 'l *Romea* comensa la temporada de hivern. S' estrena *La Lengua* de 'n Gaspar.

Veurem que tal anirá aquest any lo teatro que 'n Pitarrá hi fa fé las sévas obras.

N. N. N.

REVISTA DEL MES D' AGOST. (*)

No sé pas si podré escriure tenint lo paper tant moll de las perlas de quincalla que l' hi regalá 'l mèu front;

(*) Causas involuntarias han fet que no poguésem continuar aquesta composició en lo número passat, com deviam, inseguint la costum de cada mes (N. de la R)

y la ploma carregada de calor, galvana y son fá com jo, s' adorm, ronseja, a la panxa hi dú un gran os y per no fer la Revista fins se treuria del mon; pero, noya, pren paciencia, sabs que soch home d' honor y no trenc cap paraula ni que 'm fessin regidor, que essent cárrech honorari a molts senyors los fá goig. Més m' estimo quan la feyna tingui acabada del tot, aná a ficar ma persona dintre 'l safreig salabrós que ballant y fent brumera s' ha apropiat gran part del mon. Allá hi veig, sense cap trampa cossos que semblan garbons; altres que fora las faixas donan sombra a un batalló; n' hi ha que guardan las estoras per veure dugas funciones: l' un carregat de carbassas de la sorra may se mou; l' altre dalt de la palanca troba que 'l salt l' hi fá por; aquell gasta un ral y 's mulla per poguer dá un bany al gos y al sortir troba un *llissero* que l' hi fica al carretó; aquell molt tranquil s' allunya mostrantse bon nadador y quan vol aná a vestirse se troba sense mitjons. Allí un hom estoba 'l cuiro, fá neteja dels racons y fresquet vá cap a casa ab més gana qu' un burot.

Una altre horrenda catástrofe a Sant Andréu vá dú 'l dol; a aquella *atrevida* cúpula que per Córpus vá alsar tró, las camas l' hi van fer figa y vá baixá a cap-bussions causant lamentables víctimas y espantant la població. Cada vespre encare reso per dar gracias al Senyor, que vá librá al Sr. Bisbe d' un viatge al altre mon.

Com l' Ajuntament de casa no n' hi ha cap més enloch; no fá molts días que uns comptes presentá en plena sessió, portant gastats tres cents duros pel juny de gastos menors: es dir, déu duros diaris d' agullas, fil y botons. Si aquests baillets sent canalla ja mouhen tant de soroll, ja estás fresca Barcelona quan arribin a majors.

Vaja, l' Ignaci del Tivoli ja 'l poden deixá anar sol, lo qu' es d' escurar butxacas ne sab més que un timador. Ab lo deliciós *Lohókeli* ha fet ben bé 'l mes que som, y a *Novedats* ab en Calvo acaba d' omplí 'l bussot. Ell ho fá com las formigas; aprofita 'l temps del sol y surt a fer la recapta per passar l' hivern millor.

Quan a las donas de casa se 'ls acaba la ocasió de fer la cassa doméstica, una altre cassa 's remou y la tanca de la veda es lo goig dels cassadors, als espartenyers fá riure y als pagesos los fá horror. Ja vé 'l temps, donchs, de las llebras, de conills, perdius, falsiots, y sobre tot de las *gotllas*, que 'l qu' es per xó 's pintan sols.

Dos dependents d' en Camacho diu que l' hi amagavan l' ou venent tabaco d' estrangis ab lo fil de la nació; y castigant als culpables, sos celosos majordoms han donat l' única proba de dá al país protecció.

Me semb'a que ja m' hi trobo al mes entrant, quin soroll! Veig que ja preparan trastos; hasta la vista, lectors.

BALDOMERO ESCUDÉ VILA.

ESQUELLOTS.

Al últim s' han posat en venta 'ls objectes embargats als contribuyents morosos.

Tant mateix valia la pena qu'esperessin uns quants dias més y que aquest espectacle tant nou y divertit s'hagués realitzat durant las próximas firas y festes anunciantse prèviament en lo programa.

L'acte de la venta dels objectes, segons la lley, deu presidirlo l'arcalde de la localitat ahont la venta s'realisa.

Aquí á Barcelona, donchs, devia ser don Francisco de P. Rius y Taulet.

Pero hi havia un inconvenient: la ditzosa escaparamenta del Diluvió, que hauria pogut donar lloch á sensibles equivocacions entre l'imatje y l'original.

Ademés, per certas coses se necessita molt valor y no fan cap falta moltes patillas.

Lo valor per vendre 'ls objectes embargats está vinculat en un'altra persona: aquesta persona es don Pere Casas.

Y aquest don Pere Casas s'ha quedat sent primer tinent d'arcalde y havia sigut *membre honorari* del sindicat gremial.

El Sr. D. Juan de Robres con un valor sin igual hizo este santo hospital; más antes hizo los pobres.

Respecte als fets realitzats ab motiu de la subasta, poca cosa 'n diré.

No vá adjudicarse cap objecte; pero si una gran tanda de castanyas. Los municipals ván lluhirse.

Y 'm sembla veure al Fiscal de imprenta, ab lo puny clòs y 'l bras alt, y á punt de caure.

De una casa del carrer de la Ciutat van endurse 'n los lladres prop de 700 duros.

Per supuesto: *no fueron habidos*, y aixó que desde cala Ciutat se veyá.

¿Y 'ls municipals?

Més estirats que una soca anavan amunt y avall, y feyan més de un badall y 's persignavan la boca.

L'altre dia *El Correo Catalan* s'ajenollava davant dels seus lectors y tot compungit los demanava perdó d'haver insertat en la secció d'espectacles un anunci immoral.

L'anunci immoral no era altre que 'l de la sarsuela *La Dama de las Camelias*.

Dos ó tres dias després insertava en la mateixa secció l'anunci de l'òpera *La Traviata*.

Y no demanava perdó, ni s'ajenollava.

La moral dels neos es aixís: las immoralitats traduhtidas al italiá y posadas en música no son tant perillosas.

¡Hipócritas!

Al sastre de l'Ajuntament l'han nombrat caballer de la Real y distingida ordre de Isabel la Católica.

Sembla que 'l gegant de cala Ciutat está molt ressentit perque donan la créu al seu sastre y á n'ell no l'hi donan res.

Pero la gegantesa qu'és una dona molt práctica l'hi diu:

—Deixali dur la créu; potser éll t' farà créu al compte.

Senmana de tempestats y de tronadas es la que acaba de transcorre.

En algunas provincias de la Peninsula hi ha hagut espantosas inundacions; en alguns punts han caygut llamps, produhint victimas numerosas.

Un dels edificis favorecuts pèl foch del Cel es l'iglesia de la Bona-Nova. Afortunadament no vá haberhi desgracias.

Lo llamp de la Bona Nova no es més que una advertencia.

Va caure al campanar y desd'allá vá dirigirse á la rectoria.

Si 'ls llamps sapiguessen escriure estich més que segur que 'l llamp de la Bona Nova hauria deixat en la rectoria un trosset de paper ab las següents ó parescudas paraulas:

«Poséu para-rayos als campanars y á tots los edificis, si voléu estar segurs de nosaltres. Quan lo llamp s'ha deixat aná, ningú sab ahont vá. Deixuévos de tocar á bon temps y de cera benehida. Deu progressa y ha confiat á Franklin, qu'és al cel desde que vá morir-se, la *Direcció general* dels llamps.»

Aixó es lo que hauria escrit lo llamp.

Pero 'ls rectors de la terra no l'entenen encare aquest llenguatge y 's creuhen més segurs sota una créu de ferro que sota un para-rayos.

Llegeixo en un periódich: Sembla que ha sollicitat concorre á tots los actes púb-

blichs que se celebrin durant las próximas festes y firas lo batalló de milicia «*Veteranos de la llibertat*» quals individuos estrenarán un nou uniforme.»

—¿Es cert lo que diu lo diari Sr. Nasi?

—Jo penso que sí: si 'l poagre ó la feridura no 'ns ho priva, conto que assistirém á tots los actes públichs que se celebrin.

—¡Mal vinatge 'l poagre y las feriduras! ¿Sab qué haurian de fer en lloch d'estrenar nou uniforme?

—Digui.

—Estrenar nou individuó.

En un dels carrers próximos á la Plassa de Santa Catarina dos manos atropellan á un jove ab l'intent de robarlo.

Lo jove atropellat s'arriba fins á la Plassa, véu á un municipal y l'hi explica 'l fet.

Y 'l municipal se queda tant serio y tant plantat com un guarda-rodas.

—Yo estoy de punto acá en la plaza y no en la calle de San Jacinto, diu que vá respondre 'l dependent del municipi.

¡Estar de punto!

Jo, francament, los punts aquests los faria ab tinta. Y encare s'hi podria posar punt y coma, y 'ns estolviariam onze ralets per individuó, es á dir per punt.

Barcelona es la ciutat del mon més afortunada, desde 'l moment que posseheix un medi segur, infalible per fer ploure.

Los pobles del camp que 's moren de sequia, trayent inútilment Sant Cristos y passejant imatjes, si pateixen es perque volen.

Nosaltres tenim los trastos de las festes de la Mercé, y hasta treure 'ls del magatzem, perque ploqui á cantis.

Una experiencia de set ó vuit anys consecutius abona la bondat de aquest procediment.

S'ha dictat un ordre perque no 's matin porchs en tota la provincia fins al dia 15 del próxim mes d'octubre.

Y als arcaldes que diuen:—¿Qui mana á ca 'n Ribot?... y 'n matan, lo gobernador los suspén.

Nosaltres proposém que á las autoritats que disposan que durant un més s'estolvihi la vida á tants infelissos pares de familia, se 'ls alsí una columna de honor.

En forma de llangonissa.

Se tracta de una dona de mon que ha fet troná y ploure.

Tot de un plegat s'arrepenteix, y anantse 'n d'extrem á extrem, fins s'assegura que tracta de ferse monja.

—¿No sabéu? diuhen en una tertulia: L'Elissa, la célebre Elissa entra en un convent.

Un esceptich:

—¿En un convent de frares?

Per acabar, aquí vá una frasse de un predicador, que trobantse fent un sermó en un poblet, se queixava de que 'ls feligresos anessin á missa y fins á confessar y á combregar ab la roba de cada dia:

—«¡Ah! exclamava, si vingués lo rey... ¡qué 'l rey! ¡fins lo gobernador! si vingués lo gobernador y hagués-seu de anarlo á rebre b'us netejeriau, b'us afeytariau, b'us fariu enllustrar las b'otas!... Y no obstant per anar á rebre á Deu qu'és lo rey dels reys, lo gobernador deis gobernadors, ni 'us netejéu la conciencia, ni 'us afeyléu lo pecat, ni 'us féu enllustrar las b'otas de l'animal!»

QUÈNTOS.

Una disputa:

—Ets un ximple, un imbécil, un sabatassas.

—¡Eduardo!.. ¡Eduardo!..

—Lo dit, dit, ¡un sabatassas, un imbécil, un ximple!..

—No n'obliguis á dirte lo que no t'ha dit may ningú...

—Ja pots dirho... ja pots dirho...

—Bueno donchs, allá va: ¡ets un home honrat!

Un amich gorrero á un altre ja cansat de gorras:

—Tomás ¡tens aquí un duro per casualitat que no sápigas que ferne?

—Sí, t'è.

L'altre 'l pren y se 'l mira. Al veure 'l tan groch, exclama:

—Es fals.

—Per aixó mateix: perque es fals, no s'è que ferne.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

Que dos-hu qu'és la Roser, y á molts tres-hu ab lo seu aire: ¡ay! á mí 'm doná un desaire quan llegía un gros paper, que á mon tot de filoxera tractava ab gracia y salero: que la trobarás espero, sabent que 'l Tot du cartera.

J. PORCALLAS.

II.

—¡Tres-prima!—Primera-dos. —¿Farás lo que jo 't diré? —Per vosté jo soch un tot y á cegas lo serviré.

JORDANA (A) GORI.

MUDANSA.

Del blat se fá lo tot ab a. Lletra jo s'è qu'és tot ab e. Bon fruit per mí fá 'l tot ab i. Quan sento un nó tinch tot ab o.

NOY DE PROFIT.

LOGOGRIFO NUMERICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Una malaltia.
- 1 2 3 4 6 7.—Nom d'home.
- 1 2 6 7 4.—Id. de un peix.
- 5 4 3.—Un element del globo.
- 6 7.—Un arbre.
- 8.—Una lletra.

CONVERSA.

- ¿No he sabs Adolfo?
- ¿Qué?
- Ma filla 's casa ab un americano.
- ¿Cóm se diu?
- María.
- No ta filla: l'americano.
- Are ho acabém de dir.

SIMON DE LOURDES.

QUADRAT NUMERICH.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Omplir los pichs ab números que vertical, horisontal y diagonalment sumin 29.

R.

GEROGLÍFICH.

PRB
OOOOO
XX—XX
LL
LL

JORDANA (A) GORI.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L'ÚLTIM NÚMERO

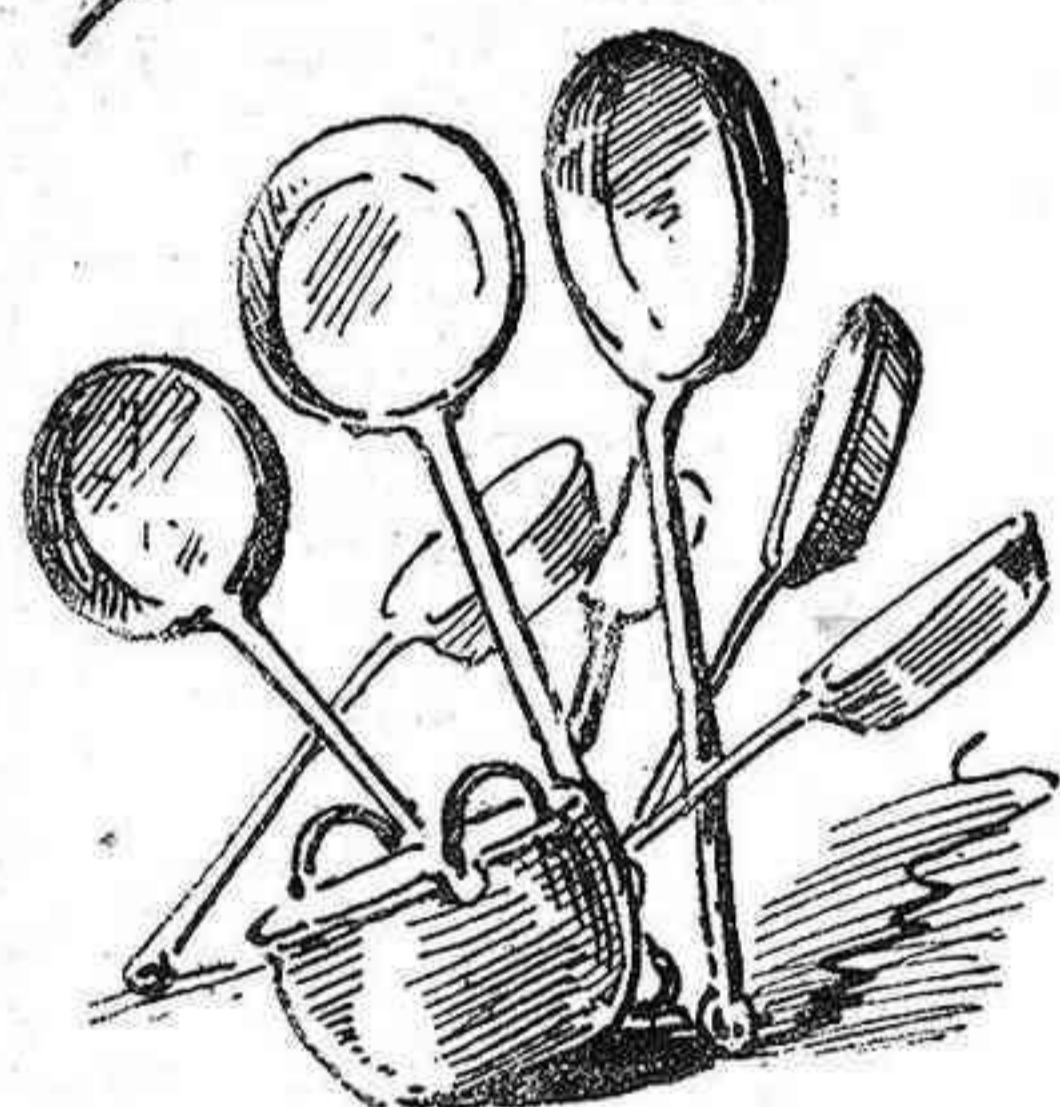
- 1. XARADA 1.^a—Ma-nus-crit.
- 2. ID. 2.^a—Ti-a-na.
- 3. MUDANSA.—Mal-Mel-Mil.
- 4. QUADRAT NUMERICH.

1	2	3	5
3	3	4	1
5	3	1	2
2	3	3	3
- 5. TRIÀNGUL.

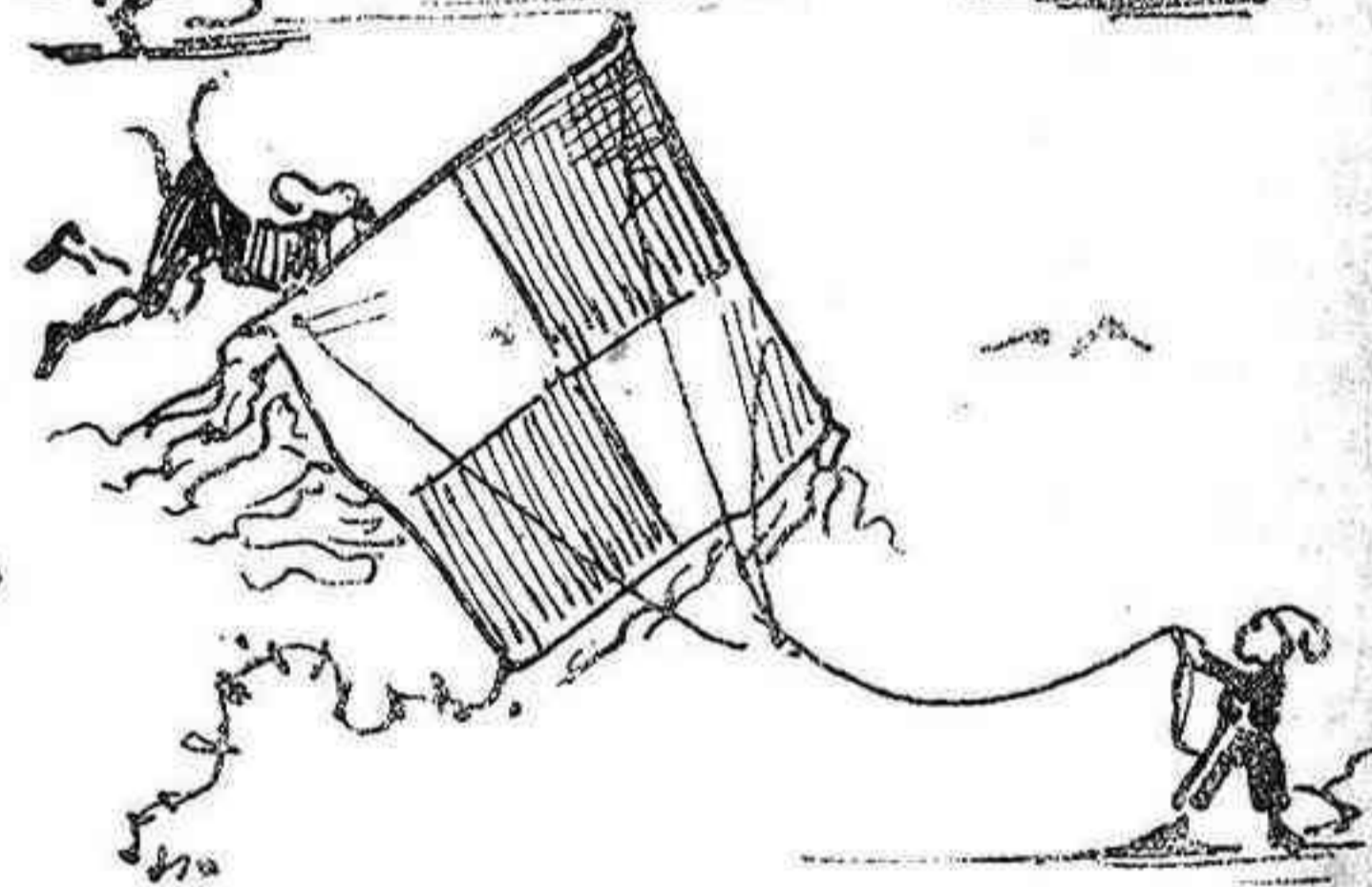
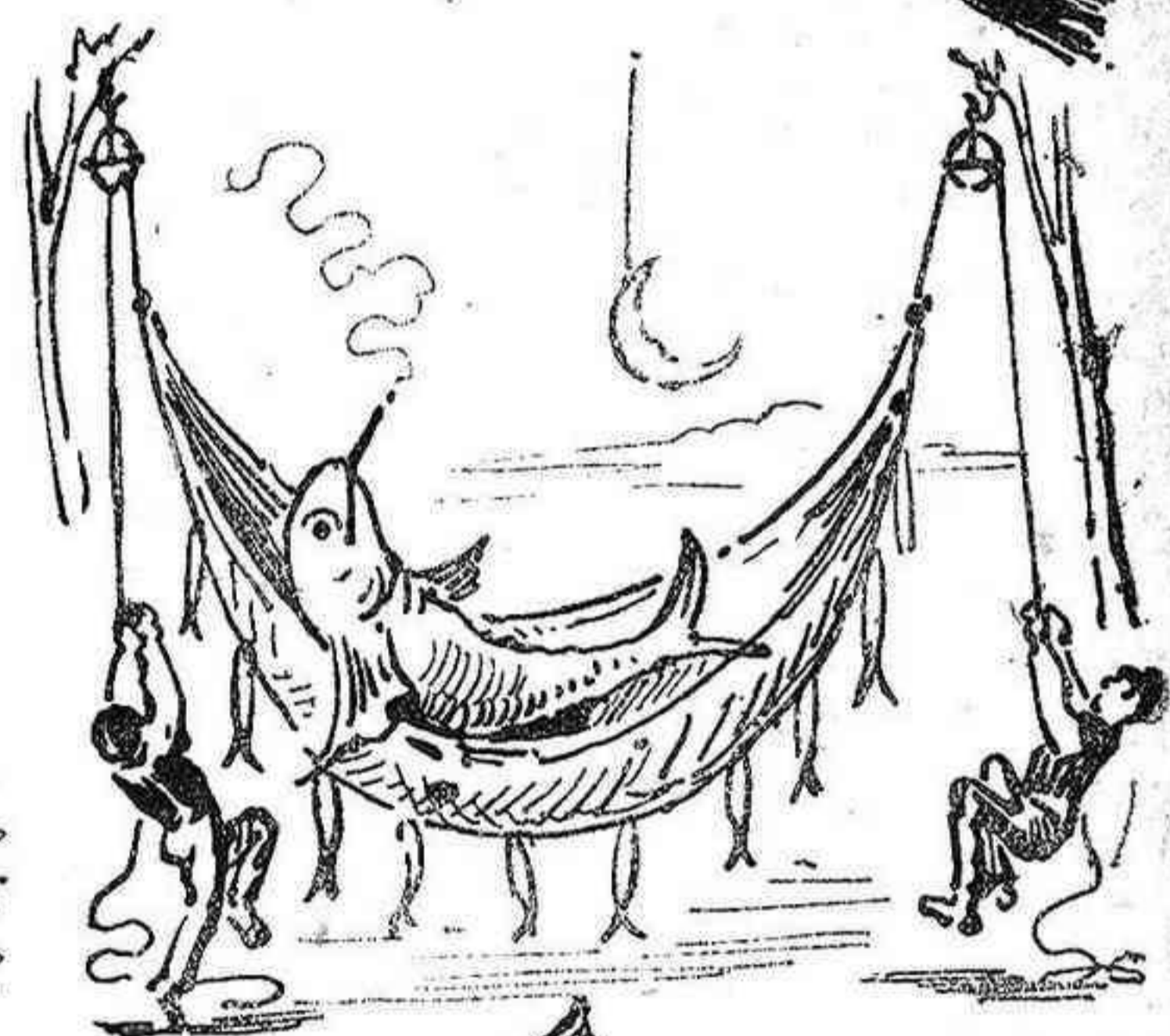
O	P	A	C	A
P	A	C	A	
A	C	A		
C	A			
A				
- 6. CONVERSA.—Quim.
- 7. LOGOGRIFO NUMERICH.—POMAS.
- 8. GEROGLÍFICH.—Qui té vicis, té perjudicis.

(c) Ministerio de Cultura 2006

LA DONA À L' AYGUA.

LA DONA
À L' AYGUA
per los senyors
Pitarra i Felip

AYGUAS MEDICINALS
DE SAN HILARI
DE LA PUDA
DE BAÑOLAS
DE CALDAS
DE LOECHES
DE VICHY

